

OTSUS

10.08.2023 nr 5-5/2023-027

Koondumisele nr 14/2023 KC Energy OÜ / FootonVolt OÜ ettevõtja osa loa andmine

1. Koondumine

Konkurentsiamet on saanud 12.07.2023 koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid KC Energy OÜ (registrikood 16051063) tütarettevõtjad KC Solar1 OÜ (registrikood 16742117) ja Raudlepa Põllud OÜ (registrikood 12882749) ning FootonVolt OÜ (registrikood 14162156) ja tema valitseva mõju all olevad äriühingud (kokku 13 osäühingut, mille ainuosanik on FootonVolt OÜ) 12.07.2023 Ettevõtte võlaõigusliku võõrandamise lepingu. Lepingu kohaselt ostab KC Solar1 OÜ neli FootonVolt OÜ tütarühingutele kuuluvat päikeseparki (sh hoonestusõigused, mille alusel need päikesepargid on rajatud) ja Raudlepa Põllud OÜ ostab üheksa FootonVolt OÜ tütarühingutele kuuluvat päikeseparki (sh kinnistud, millel need päikesepargid paiknevad). Tehingu lõpuleviimisel võõrandab Raudlepa Põllud OÜ päikesepargid KC Solar1 OÜ-le ja jätab endale kinnistud, millel päikesepargid paiknevad.

Tehingu tulemusena omandab KC Energy OÜ oma tütarühingute Raudlepa Põllud OÜ ja KC Solar1 OÜ kaudu FootonVolt OÜ valitseva mõju all oleva 13 päikesepargi (ettevõtja osa) üle valitseva mõju konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses. ning. antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lõike 1 punkti 2 ja KonkS § 19 lõike 3 tähenduses.

Konkurentsiamet avaldas 13.07.2023 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teadaande väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks KC Energy OÜ ja FootonVolt OÜ.

KC Energy OÜ on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omavad ühiselt valitsevat mõju Combiwood Invest OÜ ja Novo Solar OÜ (kumbki omab 50% osalusest). KC Energy OÜ ja

tema tütarettevõtjad tegelevad päikeseenergia valdkonnas taastuvenergia projektide arendamise, ehitamise ja opereerimisega, sh päikeseenergia tootmise ja müügi.

KC Energy OÜ-l on 100% osalused järgmistes äriühingutes:

- KC Solar OÜ, mis tegeleb elektrienergia tootmise ja müügi;
- KC Solar1 OÜ, millel hetkel majandustegevus puudub;
- KC Solar2 OÜ, millel hetkel majandustegevus puudub;
- KC Solar3 OÜ, mis tegeleb elektrienergia tootmise ja müügi;
- KC Solar4 OÜ, millel hetkel majandustegevus puudub;
- Energiaturu Tootmine OÜ, mis tegeleb päikeseenergia tootmise ja müügi;
- Ruusa Energia OÜ, mis tegeleb elektrienergia tootmise ja müügi;
- Mahe viis OÜ, mis tegeleb maaportfelli väärindamise, sh põllumajandussaaduste töötlemise ja müügi ning maa rendiga;
- Raudlepa Põllud OÜ, mis tegeleb maaportfelli väärindamise, sh põllumajandussaaduste töötlemise ja müügi ning maa rendiga.

Combiwood Invest OÜ on äriühing, mille peamiseks tegevusalaks on investeerimistegevus, sh investeerimine taastuvenergiasse. Combiwood Invest OÜ osad jagunevad võrdselt kuue osaniku vahel (Hakera OÜ, Osühing Trailborg, OÜ Boskewood, OÜ Claribel, OÜ Woodsmart, Portrait osühing). Lisaks osalusele KC Energy OÜ-s omab Combiwood Invest OÜ 25%-list osalust Lumbar OÜ-s, mis tegeleb peamiselt puiduhakke tootmisega.

Novo Solar OÜ emaettevõtja on Kaamos Energy OÜ, mis kuulub Kaamos Group OÜ kontserni. Kaamos Group OÜ üle omab valitsevat mõju Kaamos Holding OÜ kaudu füüsiline isik Kaido Jõelet (isikukood [...]). Kaamos Group OÜ-ga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad tegelevad kinnisvaraarenduse, ehituse, saematerjali tootmise ning taastuvenergia tootmisega. Käesoleva koondumise seisukohast on olulisem koondumise osalisega valitseva mõju kaudu seotud Kaamos Energy OÜ äritegevus. Kaamos Energy OÜ tegeleb oma tütarettevõtjate kaudu taastuvenergia arendamisega ja sellega seotud projektidesse investeerimisega. Kaamos Energy OÜ keskendub uutele energiasuundadele, nagu päikeseenergia, energiasalvestus, roheelekter ja tarbimisjuhtimine. Kaamos Energy OÜ-le kuulub Tallinna suurim päikeseпарк, mis asub DEPO kaupluslao katusel.

FootonVolt OÜ on Eestis registreeritud valdusäriühing, mille üle omab äriühingute OÜ KOHA CAPITAL ja OÜ I.KOM kaudu valitsevat mõju füüsiline isik Ilmar Kompus (isikukood [...]).

FootonVolt OÜ 100% tütarettevõtjad on FootonVolt Anija OÜ, FootonVolt Kajamaa OÜ, FootonVolt Kuivajõe OÜ, FootonVolt Kuusalu OÜ, FootonVolt Kärkla OÜ, FootonVolt Pajusti OÜ, FootonVolt Puurmani OÜ, FootonVolt Rakvere OÜ, FootonVolt Saku OÜ, FootonVolt Sõmeru OÜ, FootonVolt Tamsalu OÜ, FootonVolt Tapa OÜ, FootonVolt Tooma OÜ. Kõik osühingud tegelevad päikeseelektrijaamades taastuvenergia tootmisega. Päikeseparkide koguvõimsus on [...] MW.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tegelevad nii KC Energy OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad kui ka FootonVolt OÜ ja tema tütarühingutelt omandatavad ettevõtja osad päikeseenergia valdkonnas elektrienergia tootmise ja hulgimüügiga. Kuna koondumise osalised ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad ei ole andnud kolmandate isikute kasutusse päikeseparkide rajamiseks sobivat maad ning ei projekteeri, ehita ega hoolda elektrivõrke ega osuta päikeseparkide paigaldus-, hooldus- ega remonditeenuseid, ei analüüsita käesoleva koondumise menetlemisel kinnisvaraarenduse ja ehitusega seonduvaid tegevusi. Seega tekib koondumise osaliste tegevuste vahel horisontaalne kattuvus elektrienergia tootmisel ja hulgimüügil.

Elering AS andmetel¹ oli 2022. aastal Eesti elektrisüsteemis installeeritud netootmisvõimsus 2793 MW (so 2543 MW ilma Kiisa avariireservi elektrijaamata²). Koondumise teate kohaselt on KC Energy OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud äriühingute opereeritavate päikeseparkide koguvõimsus [...] MW (so ligikaudu [0-5]%) ja FootonVolt OÜ

¹ Elering AS koostatud Eesti elektrivarustuskindluse aruanne, vt tabel 4.3 Eesti tootmisvõimsused aastal 2022 https://elering.ee/sites/default/files/2022-12/elering_vka_2022_pages.pdf

² Kiisa avariireservi elektrijaam oma toodetud elektriga elektriturul igapäevaselt ei osale ning seda kasutatakse ainult erandjuhtudel avariilistes olukordades ning tehnilisteks testkäivitusteks.

tütarühingutelt omandatavate päikeseparkide koguvõimsus [...] MW (so ligikaudu [0-5]%). Seega moodustab koondumise osaliste ühine tootmisvõimsus Eestis ligikaudu [0-5]% (so ilma Kiisa avariireservi elektriyaamata).

Elering AS andmetel³ toodeti (netotootmine) Eestis 2022. aastal elektrienergiat 7,586 TWh. KC Energy OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad tootsid 2022. aastal kokku [...] MWh elektrienergiat (so ligikaudu [0-5] turuosa) ja müüsid lisaks edasi ligikaudu [...] MWh kolmandate isikute toodetud elektrienergiat. FootonVolt OÜ tütarühingutelt omandatavad päikesepargid tootsid 2022. aastal elektrit [...] MWh (so ligikaudu [0-5] turuosa). Seega kujuneb koondumise osaliste ühiseks turuosaks tootmismahude põhjal ligikaudu [0-5]%. Arvestades, et geograafiline turg võib olla laiem kui Eesti ning hõlmata ka Soomet, Lätit ja Leedut, võib koondumise osaliste ühine turuosa olla veelgi väiksem.

Eeltoodule tuginedes ei teki käesoleva koondumise tulemusel horisontaalselt mõjutatud kaubaturgid juhendi § 8 lõike 3 punkti 1 tähenduses ning koondumise osalistel puuduvad ka vertikaalselt mõjutatud kaubaturud juhendi § 8 lõike 3 punkti 2 tähenduses.

Kuivõrd koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda elektrienergia tootmise ja hulgimüügi valdkonnas, ei ole kaubaturu geograafilise ulatuse piiritlemine kõnealuse koondumise puhul vajalik.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate ühine turuosa oli Eestis 2022. aastal elektrienergia tootmisel ja hulgimüügil alla 5%. Arvestades, et kaubaturu geograafiline ulatus võib olla laiem kui Eesti, siis võib koondumise osaliste turuosa olla veelgi väiksem. Koondumise osaliste suuremateks konkurentideks elektrienergia tootmise ja hulgimüügi kaubaturul Eestis on Eesti Energia AS (sh kontserni kuuluvad ettevõtjad Enefit Power AS, Enefit Wind OÜ, Enefit Green AS), samuti Osühing VKG Energia, Osühing Utilitas (sh kontserni kuuluv AS Utilitas Tallinn).

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

³ Elering AS ülevaade võrku antud toodangust kütuseliigiti, <https://elering.ee/toodang-ja-prognoos>

anda loa KC Energy OÜ ja FootonVolt OÜ ettevõtja osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsimeeskonna juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 10.08.2023 otsuse nr 5-5/2023-027
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja
jäetud ärisaladused ja isikuandmed, vastavad kohad on
tekstis tähistatud nurksulgudega.*

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 11.09.2023